Legislatie economica

Conf.dr.jur. Roxana CORDOS

E-mail: Roxana.Cordos@mis.utcluj.ro

Tematica

- 1. Notiuni generale de drept
- Introducere in dreptul comercial
- 3. Faptele de comert (contractul de leasing; operatiunile de banca si de schimb)
- 4. Comerciantii
- 5. Contractele comerciale aspecte comune
- 6. Contractul de vanzare-cumparare comerciala
- 7. Contractul de mandat comercial
- 8. Societatile comerciale reguli generale
- 9. Actul constitutiv al unei societati comerciale.
- 10. Procedura insolventei
- 11. Contractul individual de munca.

Cursul 1 – Notiuni generale de drept

- Explicare termeni
- Definitia dreptului
- Norma juridica
- Principiile dreptului

Puteri in stat:

- executiva;
- legislativa;
- judecatoreasca.

Ce pot fi absolventii de drept:

- juristi;
- avocati
- notari;
- procurori;
- judecatori;
- executori judecatoresti.

Instantele de judecata:

- Înalta Curte de Casatie si Justitie;
- curti de apel;
- tribunale;
- judecatorii.
- instante militare.

Alte instante de judecata:

- Curtea Internațională de Justiție (cunoscută și drept Curtea Mondială sau CIJ; franceză Cour internationale de justice) este principalul organ judiciar al Națiunilor Unite. Ea are sediul în Palatul Păcii de la Haga, Țările de Jos. Principalele sale funcții legale sunt soluționarea litigiilor prezentate de către statele membre și de a da avizele legale cu privire la întrebările adresate de către organele autorizate în mod corespunzător internaționale, agențiilor și a Adunării Generale a ONU. CIJ nu ar trebui să fie confundată cu Curtea Penală Internațională, care are de asemenea potențial "global" de competență.
- Curtea Penală Internațională (numită uneori și Tribunalul Penal Internațional) este o curte de justiție internațională permanentă, cu sediul la Haga în Olanda, a cărei misiune este de a judeca persoane care au comis genociduri, crime de război și contra umanității.

Nu sunt instante de judecata:

- Curtea de Conturi: exercita control asupra modului de formare, de administrare şi de întrebuinţare a resurselor financiare ale statului şi ale sectorului public, punând la dispoziţia Parlamentului, autorităţilor şi instituţiilor publice şi contribuabililor rapoarte privind utilizarea şi administrarea performantă a acestora în condiţii de economicitate, eficienţă şi eficacitate.
- Curtea Constitutionala: Curtea Constituţională este unica autoritate de jurisdicţie constituţională în România, independentă faţă de orice altă autoritate publică.

Ciclul ordinar al judecatii:

- 1. Judecata in prima instanta
- 2. Judecata in caile ordinare de atac (apelul si recursul);
- 3. Judecata in caile extraordinare de atac: contestatia in anulare, recursul in anulare, recursul in interesul legii si revizuirea.

Constitutia Romaniei

- Titlul I Principii generale
- Titlul II Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale
- Titlul III Autoritățile publice
- Titlul IV Economia şi finanţele publice
- Titlul V Curtea Constituțională
- Titlul VI Integrarea euroatlantică
- Titlul VII Revizuirea Constituției
- Titlul VIII Dispoziții finale și tranzitorii

Referendumul din 18-19 octombrie 2003:

- Minoritățile naționale au dreptul de a folosi limba maternă în administrație și justiție.
- Proprietatea privată este garantată și ocrotită de lege.
- Mandatul președintelui este de 5 ani.
- Obligativitatea stagiului militar se stabilește prin lege organică.
- Imunitatea parlamentară este limitată.
- După aderarea României la UE cetățenii țărilor membre ale UE vor avea dreptul de a alege și de a fi aleși în scrutinul local (dacă sunt rezidenți ai localității respective).
- Intrarea în Uniunea Europeană și NATO nu va fi votată prin referendum, ci de către Parlament.

Referendumul din 22 noiembrie 2009 – Parlament unicameral cu maximum 300 parlamentari

Sanctiuni in domeniul dreptului:

1. Sanctiuni penale:

- principale: inchisoare si amenda penala
- complimentare(1-10 ani):
 - interzicerea unor drepturi: de a alege, a fi ales, drepturi parintesti;
 - degradarea militara;
 - confiscarea totala sau partiala a averii (exceptand bunurile de uz strict personal);
- accesorii: interzicerea unor drepturi din momentul in care hotararea de condamnare devine definitiva si pana la terminarea executarii pedepsei (moment care poate avea loc la expirarea perioadei primita, prin eliberarea conditionata sau gratiere).

Sanctiuni in domeniul dreptului:

- Sanctiuni civile: despagubirea in natura sau echivalent, anularea contractului, etc.
- Sanctiuni administrative: pentru savarsirea unor fapte cu un grad de pericol social mai redus decat infractiunile = contraventii: amenda contraventionala
- Sanctiuni disciplinare (dreptul muncii): mustrarea (verbala), avertismentul (scris), retragere gradatii de merit sau alte sporuri (1-3 luni), reducere salar (1-3 luni, 5-10%), desfacerea disciplinara a contracului de munca)

I. Definiția dreptului:

 dreptul reprezintă totalitatea regulilor de conduită stabilite sau sancţionate de stat, şi care sunt duse la îndeplinire prin forţa de constrângere a statului.

Sistemul dreptului se împarte pe ramuri, după specificul relaţiilor sociale pe care le reglementează, şi ca urmare există: drept penal, civil, procesual civil, procesual penal, dreptul familiei, dreptul muncii, drept administrativ, drept comercial etc.

II. Norma juridică

1. Definiție: este elementul de bază al oricărui sistem de drept; sunt reguli de conduită instituite sau sancţionate de stat, a căror aplicare este asigurată prin conştiinţa juridică sau la nevoie prin forţa coercitivă a statului.

2. Caracteristicile generale ale normei juridice:

- a) normele juridice au caracter general
 - se aplică în mod repetat la un număr nelimitat de cazuri de același gen;
 - prevederile normei juridice se aplică atâta timp cât norma respectivă este în vigoare (publicarea în Monitorul Oficial sau data intrării în vigoare/abrogare, cădere în desuetudine, termen limitat);

b) normele juridice au caracter impersonal

• unele norme juridice se adresează tuturor cetățenilor de pe teritoriul unui stat, indiferent de rasă, sex, religie, stare civilă etc.; "toți", "nimeni" (ex.: Constituție: art. 16, 21, 22, 27);

Ex:

Art. 16 – Egalitatea în drepturi

(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

Art. 21 – Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.(2) Nici o lege nu poate îngrădi exercitarea acestui drept.

Art. 22 – Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

(1) Dreptul la viaţă, precum şi dreptul la integritate fizică şi psihică ale persoanei sunt garantate.(2) Nimeni nu poate fi supus torturii şi nici unui fel de pedeapsă sau de tratament inuman ori degradant.(3) Pedeapsa cu moartea este interzisă.

• anumite norme juridice se adresează numai anumitor categorii de persoane (tineret, militari, minorități naționale, pensionari, etc.: Constituție – art. 18, 48; Legea 48/1994 privind dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor);

Ex.: art. 448 NCC - Copilul din afara căsătoriei a cărui filiație a fost stabilită potrivit legii are, față de fiecare părinte și rudele acestuia, aceeași situație ca și aceea a unui copil din căsătorie.

• anumite norme juridice se adresează chiar unor organe unipersonale (președinte, primministru, procuror general: Constituție - Titlul III, cap. II referitor la președintele României).

2. Caracteristicile generale ale normei juridice:

- c) normele juridice au caracter general obligatoriu, deci trebuie respectate; ele pot fi:
 - imperative: onerative (obligă) și prohibitive (interzic);
 - permisive (dr. familiei, comercial, civil)

3. Structura (elementele) normei juridice

- a) ipoteza formulează împrejurările sau condițiile conduitei sau faptei;
- b) dispoziţia formulează conduita propriu-zisă ce trebuie urmată (obligatorie, interzisă, permisă);
- c) sancţiunea formulează consecinţa încălcării dispoziţiei, a conduitei, în ipoteza dată

Exemple

Art. 229. Furtul săvârșit în următoarele împrejurări:

- a) într-un mijloc de transport în comun;
- b) în timpul nopții;
- c) de o persoană mascată, deghizată sau travestită;
- d) prin efracție, escaladare sau prin folosirea fără drept a unei chei adevărate ori a unei chei mincinoase;
- e) prin scoaterea din funcțiune a sistemului de alarmă ori de supraveghere, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

Art. 188. (1) Uciderea unei persoane se pedepsește cu închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Tentativa se pedepseşte.

Art. 189. (1) Omorul săvârșit în vreuna dintre următoarele împrejurări:

a) cu premeditare;

b) din interes material;

c) pentru a se sustrage ori pentru a sustrage pe altul de la tragerea la răspundere penală sau de la executarea unei pedepse;

d) pentru a înlesni sau a áscunde săvârșirea altei infracțiuni; e) de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor sau o tentativă la infractiunea de omor;

f) asupra a două sau mai multor persoane; g) asupra unei femei gravide;

g) asupra unei to h) prin cruzimi,

se pedepsește cu detențiune pe viață sau închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

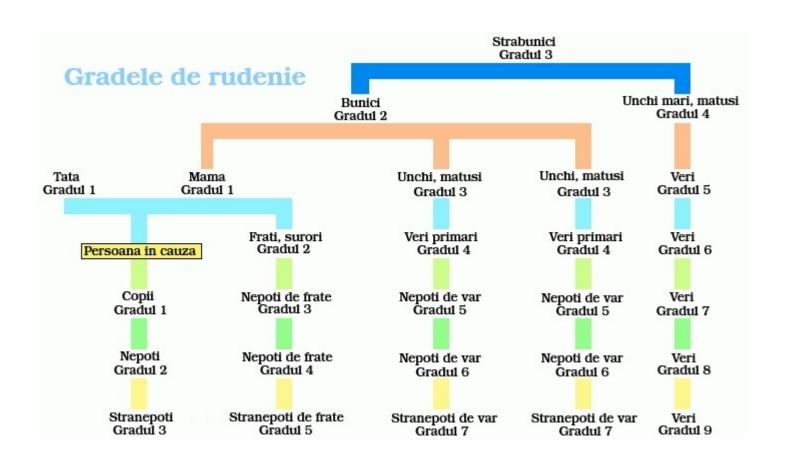
(2) Tentativa se pedepseste.

Art. 273 NCC – Bigamia - Este interzisă încheierea unei noi căsătorii de către persoana care este căsătorită.

Art. 274 NCC (1) Este interzisă încheierea căsătoriei între rudele în linie dreaptă, precum şi între cele în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv.

- (2) Pentru motive temeinice, căsătoria între rudele în linie colaterală de gradul al patrulea poate fi autorizată de instanța de tutelă în a cărei circumscripție își are domiciliul cel care cere încuviințarea. Instanța se va putea pronunța pe baza unui aviz medical special dat în acest sens.
- (3) În cazul adopției, dispozițiile alin. (1) și (2) sunt aplicabile atât între cei care au devenit rude prin adopție, cât și între cei a căror rudenie firească a încetat prin efectul adopției.

Grade de rudenie

- Art. 281 NCC: Conţinutul declaraţiei de căsătorie
- (1) În declarația de căsătorie, viitorii soți vor arăta că nu există niciun impediment legal la căsătorie și vor menționa numele de familie pe care îl vor purta în timpul căsătoriei, precum și regimul matrimonial ales. (2) Odată cu declarația de căsătorie, ei vor prezenta dovezile cerute de lege pentru încheierea căsătoriei.

• Art. 282 NCC – (Alegerea numelui de familie) Viitorii soți pot conveni să își păstreze numele dinaintea căsătoriei, să ia numele oricăruia dintre ei sau numele lor reunite. De asemenea, un soț poate să își păstreze numele de dinaintea căsătoriei, iar celălalt să poarte numele lor reunite.

Regimuri patrimoniale in timpul casatoriei:

- comunitatea legală,
- separația de bunuri;
- comunitatea convențională.

III. Principiile dreptului

- a) Principii generale, fundamentale, cu sfera de cuprindere la nivelul întregului sistem de drept (ex.: principiul supremaţiei legii, principiul răspunderii juridice, principiul garantării vieţii, libertăţii, integrităţii persoanei).
- b) Principii comune mai multor ramuri de drept (drept procesual civil şi penal: principiul prezumţiei de nevinovăţie, principiul dreptului la apărare, principiul egalităţii părţilor în faţa instanţei, principiul publicităţii procesului penal şi civil);
- c) Principii de ramură (ex.: dreptul penal principiul legalității incriminării și al pedepsei "nulum crimen sine lege"; dreptul civil principiul libertății contractuale).

Introducere in legislatia economica

Conf.dr.jur. Roxana Cordos

Introducere in legislatia economica

- definiţia
- izvoarele;
- principiile dreptului comercial.

Definiţia dreptului comercial

Dreptul comercial este un ansamblu de norme juridice care sunt aplicabile raporturilor juridice izvorâte din actele juridice, faptele şi operaţiunile considerate de lege ca fapte de comerţ, precum şi raporturilor juridice la care participă persoanele care au calitatea de comerciant.

- a) Izvoarele legislative ale dreptului comercial
- Constituţia legea supremă în stat, a fost adoptată prin referendum naţional în noiembrie 1991; art. 134: "(1) Economia României este economie de piaţă.
 - (2) Statul trebuie să asigure:
- a) libertatea comerţului, protecţia concurenţei loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producţie.
- b) protejarea intereselor naţionale în activitatea economică, financiară și valutară."

- Codul comercial reprezintă principalul izvor de drept comercial. El cuprinde norme juridice care reglementează instituţiile fundamentale ale dreptului comercial: faptele de comerţ, comercianţii, obligaţiile comerciale şi falimentul.
- Legile comerciale speciale mai frecvent întâlnite sunt: Legea nr. 31/1990 republicată, cu modificările ulterioare, Legea privind Registrul Comerţului, Legea privind combaterea concurentei neloiale, Legea privind impozitul pe profit etc. Cu privire la corelaţia dintre Codul comercial şi legile comerciale speciale se aplică principiile generale (specialia generalibus derogant).

Codul civil reprezintă un izvor subsidiar al dreptului comercial, aşa cum rezultă din dispoziţiile art. 1 din Codul comercial: "În comerţ se aplică legea de faţă. Unde ea nu dispune se aplică Codul Civil". O importanţă deosebită o au dispoziţiile Codului civil privind materia obligaţiilor, în special cele referitoare la izvoarele şi efectele obligaţiilor, precum şi cele relative la contractele speciale (contractul de societate, contractul de vânzare-cumpărare, contractul de mandat etc.).

- b) Izvoarele interpretative ale dreptului comercial (ajută la interpretarea voinței manifestate în raporturile comerciale)
- Uzurile comerciale sunt reguli de conduită născute din practica socială, folosite vreme îndelungată și respectate ca norme juridce obligatorii. Ele nu sunt izvoare de drept. Dar, dacă în dreptul nostru comercial nu există uzuri legislative, doctrina recunoaște uzurile interpretative (convenționale). Astfel, potrivit art. 970 C.civ., convențiile trebuie executate cu bună credință. ("convențiile obligă nu numai la ce este prevăzut expres în ele, ci și la toate urmările ce echitatea, obiceiul sau legea dă obligației după natura sa"). Sau art. 980 C. Civ. prevede că dispozițiile îndoielnice se interpretează după obiceiul locului unde s-a încheiat contractul.

- Doctrina dreptului comercial;
- *Practica judiciară* în domeniu, au un rol important în interpretarea legilor comerciale, deși nu sunt izvoare de drept.

Principiile dreptului comercial

Doctrina recunoaște drept principii ale dreptului comercial următoarele:

- în comerţ, actele juridice sunt acte cu titlu oneros;
- în comert, întotdeauna banii sunt fructiferi (produc dobânzi);
- contractarea în favoarea celui de-al treilea este obișnuită etc.

Faptele de comert

- definitie, clasificare -

Definitie

...sunt actele juridice si operatiunile economice prin care se realizeaza producerea de marfuri, executarea de lucrari, prestarea de servicii sau o interpunere in circulatia marfurilor, cu scopul de a obtine profit.

Clasificare

- objective
- subjective
- unilaterale (mixte)

I. Faptele de comert obiective

- 1. Operatiunile de interpunere in schimb si circulatie
 - a) Vanzarea cumpararea comerciala;
- intentia de revanzare/inchiriere;
- obiect: producte (produsele naturale ale pamantului, obtinute prin cultura sau exploatare directa si produsele animalelor), marfuri (produse ale muncii destinate schimbului), titluri de credit (inscrisuri in baza carora titularii lor pot sa isi exercite drepturile specificate in cuprinsul lor)
 - b) Operatiunile de banca si de schimb.

I. Faptele de comert obiective

2. Intreprinderea – organizarea autonoma a unei activitati, cu ajutorul factorilor de productie, de catre intreprinzator si pe riscul sau, in scopul producerii de bunuri si servicii destinate schimbului, in vederea obtinerii unui profit.

II. Faptele de comert subiective – dobandesc caracter comercial din calitatea de comerciant a persoanei care le savarseste.

III. Faptele de comert unilaterale (mixte) – sunt fapte de comert numai pentru una din parti.

Norme comune privind actul constitutiv al societăților comerciale

1. Noţiunea actului constitutiv al societăţii comerciale

Actul constitutiv diferă în funcție de forma societății comerciale. Astfel,

- societatea în nume colectiv şi societatea în comandită simplă se constituie prin contract de societate;
- societatea pe acţiuni, în comandită pe acţiuni şi societatea cu răspundere limitată pluripersonală se constituie prin contract de societate şi statut;
- societatea cu răspundere limitată unipersonală se constituie numai prin statut.

1. Noţiunea actului constitutiv al societăţii comerciale

Contractul de societate şi statutul pot fi încheiate sub forma unui înscris unic, denumit act constitutiv. Acesta cuprinde:

- identificarea asociaţilor;
- identificarea societății comerciale (denumire, formă, sediu);
- durata societăţii (determinata sau nedeterminata);
- obiectul activității societății (CAEN);
- capitalul social şi aportul individual al fiecărui asociat(vapoare minima parte sociala – 10 lei, val. minima actiune – 0,1lei);
- structura funcţională a societăţii;
- drepturile asociaţilor;
- modul de dizolvare şi lichidare al societăţii.

2. Condiţiile de fond ale actului constitutiv

a. Capacitatea asociaților

Asociații persoane fizice trebuie să posede capacitatea de exercițiu deplină (18 ani) sau restrânsă (14-18 ani), cu încuviințarea reprezentantului legal (minorul cu capacitate restrânsă nu va putea participa la constituirea unei societăți comerciale care i-ar atrage răspunderea nelimitată).

Numărul asociaților nu este de regulă limitat; conform art. 4 din Legea 31/1990, societatea comercială va avea cel puţin 2 asociaţi. Societatea cu răspundere limitată poate fi unipersonală, cu un număr maxim de 50 asociaţi.

În cazul persoanelor juridice, societățile comerciale pot dobândi în principiu calitatea de asociat în alte societăți comerciale, cu unele restricții. Astfel participarea unei societăți bancare la o firmă al cărei obeict de activitate nu are legătură cu activitatea bancară nu poate depăși 20% din capitalul firmei respective.

Una și acceași persoană juridică nu poate dobândi calitatea de asociat în două sau mai multe societăți cu răspundere limitată unipersonale. Un s.r.l. nu poate avea ca asociat unic un alt s.r.l. unipersonal.

2. Condiţiile de fond ale actului constitutiv

b) Consimţământul persoanelor care se asociază

El trebuie să fie animat de voinţa de a constitui o asemenea societate; el nu trebuie să fie viciat.

c) Obiectul activității societății

Societatea comercială poate fi constituită numai pentru efectuarea de acte de comerţ. Sub aspect economic, obiectul activităţii unei societăţi comerciale poate aparţine unuia din următoarele domenii: comerţ (interpunere în circulaţia bunurilor şi valorilor), producţie şi servicii.

d) Cauza - licita si morala

3. Condiţiile de formă ale actului constitutiv

- a) să fie încheiat în formă autentică;
- b) să fie autorizat de judecătorul delegat;
- c) să fie înmatriculat în Registrul Comerţului;
- d) să fie publicată în Monitorul Oficial încheierea judecătorului delegat.

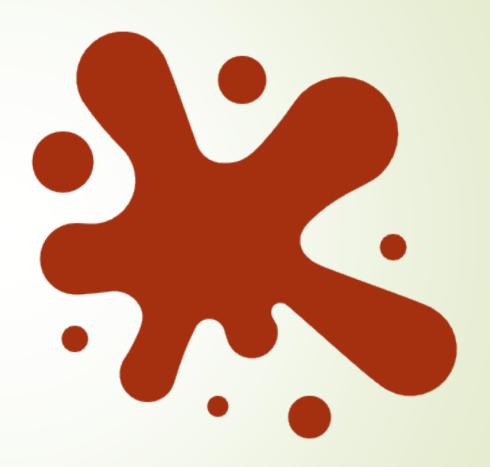
4. Paşii necesari la constituirea unei societăți comerciale

- verificarea la Registrul Comerţului a acceptabilităţii numelui şi emblemei alese;
- redactarea actului constitutiv al societăţii;
- obţinerea unor autorizaţii prealabile;
- solicitarea înmatriculării în Registrul Comerţului (cererea va fi însoţită de actul constitutiv, dovada efectuării vărsământului aporturilor individuale, actele doveditoare ale dreptului de proprietate asupra bunurilor ce constituie aport în natură, cazier fiscal etc.);
- controlul de legalitate realizat de judecătorul delegat;
- încheierea de înmatriculare;
- publicitatea societății şi înscrierea la organele fiscale;
- întocmirea ştampilelor, parafelor etc.
- înfiinţarea filialelor şi sucursalelor.

- Filialele sunt societăți comerciale cu personalitate juridică și se constituie în aceeași formă ca și societatea căreia îi aparțin, cu respectarea condițiilor de fond și formă.
- Sucursalele sunt dezmembrăminte (extensii teritoriale) fără personalitate juridică ale societăților comerciale si care se înmatriculează, înainte de a-şi începe activitatea, în Registrul Comerțului din județul în care vor funcționa.

Acelaşi regim juridic ca şi sucursalele îl au şi celelalte sedii secundare: agenţiile, reprezentanţele etc.

Contracte
comerciale –
aspecte
generale

1. Definitie

Contractul este un act juridic civil ce constă în acordul de voință între două sau mai multe persoane, încheiat în scopul de a crea, modifica sau stinge între ele drepturi și obligații.

1.1. Acordul de vointă – element esențial al contractului. Principiul libertății contractuale și limitele sale

- Acordul de voință al părților reprezintă elementul specific al contractului; este intalnirea concordantă a două sau mai multe voințe individuale, cu intenția părților de a produce efecte juridice.
- Potrivit Codului Civil și Comercial, persoanele fizice și juridice au dreptul să încheie contracte în mod liber. Se consacră astfel principiul libertății contractuale. Libertatea de a contracta face parte din conținutul capacității civile a persoanelor fizice și juridice.

1.2. Limitările principiului libertății contractuale

a) Ordinea publică

ordinea publică cuprinde toate dispozițiile imperative ale dreptului public și privat prin care se apără instituțiile și valorile de bază ale societății, se asigură dezvoltarea economiei de piață și ocrotirea socială a tuturor persoanelor.

b) Bunele moravuri

sunt regulile de conduită care s-au conturat în conștiința societății și respectarea cărora s-a impus cu necesitate printr-o experiență și practică îndelungată.

Toate contractele sau clauzele contractuale prin care s-ar încălca aceste limite sunt sancționate cu nulitate absolută.

1. <u>După conținut: contracte sinalagmatice și contracte unilaterale</u>

A. Contracte sinalagmatice

Contractul este bilateral sau sinalagmatic când părțile se obligă reciproc"; deci specificul contractelor sinalagmatice constă în caracterul reciproc și interdependent al obligațiilor părților.

Ex: - prototipul contractului sinalagmatic este contr. de vânzare-cumpărare: vânzătorul se obligă să transfere dreptul de proprietate și să predea bunul iar cumpărătorul se obligă reciproc să plătească prețul.

- contractul de închiriere (locatiune): locatorul se obligă să procure locatarului folosința temporară și pașnică a unui bun, iar locatarul se obligă să-l folosească ca pe un bun propriu și să plătească chiria stabilită.

B. Contractele unilaterale

Contractul este unilateral când una sau mai multe părți se obligă către una sau mai multe persoane, fără ca cea din urmă să se oblige"; sunt contracte care dau naștere la obligații numai în sarcina uneia din părți; o parte este numai creditor, iar cealaltă doar debitor.

Ex: donația.

2. După scopul urmărit de părți: contracte cu titlu oneros și cu titlu gratuit

A. Contracte cu titlu oneros

Contractul oneros este acela în care fiecare dintre părți urmărește un folos, o contraprestație în schimbul aceleia pe care o face ori se obligă să o facă în favoarea celeilalte părți.

Ex.:vânzarea-cumpărarea, locațiunea, contr. de asigurare.

B. Contracte cu titlu gratuit

Contractul gratuit sau de binefacere este acela în care una din părți voiește a procura, fără echivalent, un avantaj celeilalte"; deci una din părți se obligă să procure celeilalte un folos patrimonial fără a primi ceva în schimb.

Ex.:donația.

3. <u>După modul de formare</u>: contracte solemne, consensuale.

A. Contracte consensuale

Sunt acele contracte care se încheie prin simplul acord de voință al părților, fără nici o formalitate. (forma scrisă este necesară pentru precizie și claritate în stabilirea efectelor contractului și a răspunderi părților, oferind terților posibilitatea de a cunoaște raportul jurudic existent).

B. Contracte solemne

Sunt acele contracte pentru a căror validitate acord de voințe al părților trebuie să îmbrace o anumită formă prevăzută de lege – forma înscrisului autentic.

Ex.: donația, contractul de ipotecă, vânzarea-cumpărarea terenurilor.

4. După cum sunt sau nu reglementate expres de lege: contracte numite și nenumite

A. Contracte numite

Sunt contractele reglementate prin dispoziții exprese ale Codului Civil și ale altor legi civile și calificate prin denumiri speciale în acord cu operațiile juridice pe care le reglementează. (ex.: vanzarea-cumpărarea, locațiunea, împrumutul, ipoteca)

B. Contracte nenumite

Sunt contracte nereglementate expres de lege și lipsite de o denumire specială.

Se explică prin principiul libertății contractuale; părțile pot încheia orice fel de contracte cu respectarea condițiilor generale de validitate. (ex.: contr. de întreținere, contr. de asistență juridică, contr. de prestări servicii).

- 5. După modul de executare a prestațiilor la care sunt obligate părțile: contracte cu executare instantanee și succesivă
- A. Contracte cu executare instantanee

 Sunt acele contracte în care părțile au obligația de a executa

 prestațiile ce le datorează una celeilalte în unul și același moment, care

 coincide de regulă cu momentul încheierii contractului. (ex.: contr. de

 vânzare-cumpărare)
- B. Contracte cu executare succesivă

Sunt acele contracte din care se naște obligația ambelor părți sau cel puțin a uneia din ele de a executa prestațiile ce le datorează într-o perioadă de timp. (ex.: contr. de întreținere, de locațiune, de asigurare)

6. După posibilitatea sau imposibilitatea părților de a stabili conținutul contractului: contracte negociate, de adeziune, forțate

A. Contracte negociate

Sunt acele contracte în care toate condițiile și clauzele, natura, întinderea și calitatea prestațiilor la care se obligă părțile contractante sunt rezultatul negocierii libere.

B. Contracte de adeziune

Sunt acele contracte al căror conținut, clauze sunt prestabilite, în întregime, de către una din părți. Cealaltă parte nu are posibilitatea să le discute; ea este liberă să le accepte sau nu; dacă acceptă, aderă pur și simplu la contractul prestabilit. (ex.: abonament radio-TV, telefon, contractele de furnizare a apei, gazului, electricității etc.)

C. Contracte forțate

Sunt acele contracte pe care suntem obligați prin lege să le încheiem; conținutul lor e stabilit tot prin lege. (ex.: RCA, asigurarea pt. anumite riscuri a unor bunuri de mare importanță).

Statutul comerciantului

Definitie

Comerciantul este acea persoană fizică sau juridică care are drept profesie comerțul.

Conditii

Un agent economic este considerat comerciant dacă:

- face acte de comerţ în nume personal;
- realizează astfel de acte în mod obișnuit, ceea ce implică repetabilitatea operațiunilor respective
- transformă realizarea actelor de comerţ în profesia sa de bază sau accesorie.

Restrictii

...referitoare la persoana

 a) stipulări ale incapacității: persoane afectate de interdicții legale ca urmare a unor condamnări(civile, penale sau ca urmare a unor delicte fiscale sau economice), persoane aflate sub interdicții judiciare (hotărâri de justiție, alienați mintali), minorii;

***Capacitate de folosinta/exercitiu (deplina - 18 ani si restransa - 14-16/16-18 ani)

 b) stabilirea incompatibilității: nu se admite efectuarea de acte de comerț de către funcționarii publici, militari, polițiști, magistrați, notari, avocați.

Restrictii

...referitoare la domeniul de activitate

- a) existența unor sectoare de comerț care sunt monopol al statului (din rațiuni de asigurare a veniturilor bugetului de stat baterea monedelor, emiterea de timbre si efecte poștale, fabricarea pulberilor explozibile);
- b) sectoare comerciale reglementate și controlate, care necesită atestarea competenței profesionale (diplomă de farmacist, medic, jurist, optician), precum și cele supuse restricției unor prescripții speciale (comerțul cu arme, bijuterii, consignații, servicii turistice hoteliere, servicii de asigurări).
- c) sectoare comerciale care necesită autorizații administrative speciale eliberate de organe guvernamentale, consiliul local (comerțul cu băuturi alcoolice, servicii de transport rutier și aerian, brutării, patiserii, agenții de vioaj, comerțul prin magazine care ocupă suprafețe mari super, hipermarket).

Comerciantii persoane fizice

PFA

- nu are personalitate juridica (nu are patrimoniu distinct fata de patrimoniul propriu al persoanei fizice);
- isi foloseste propria forta de munca sau poate angaja maximum 3 persoane;
- maximum 5 clase de activitate CAEN;
- poate cumula calitatea de antreprenor cu cea de salariat al unei terte persoane;
- are dreptul sa fie asigurat de sistemul public de pensii, sanatate, somaj;
- poate constitui un patrimoniu de afectatiune (un patrimoniu separat de patrimoniul propriu, afectat activitatii desfasurate)

Comerciantii persoane fizice

Intreprinderea individuala

- nu are personalitate juridica (nu are patrimoniu distinct fata de patrimoniul propriu al persoanei fizice);
- isi foloseste propria forta de munca sau poate angaja maximum 8 persoane;
- maximum 10 clase de activitate CAEN;
- poate cumula calitatea de antreprenor cu cea de salariat al unei terte persoane;
- are dreptul sa fie asigurat de sistemul public de pensii, sanatate, somaj;
- poate constitui un patrimoniu de afectatiune (un patrimoniu separat de patrimoniul propriu, afectat activitatii desfasurate)

Comerciantii persoane fizice

Intreprinderea familiala

- nu are personalitate juridica;
- poate cumula calitatea de PFA sau II sau salariat;
- raspunderea e totala, solidara, indivizibila, dar poate exista patrimoniu de afectatiune;
- se constituie pe baza unui acord intre membrii familiei (sotie, sot, copii, rude si afini pana la gradul IV inclusiv).

Comerciantii persoane juridice

- a) Societatile comerciale;
- b) Regiile autonome;
- Organizatiile cooperatiste (de credit si de consum)

*** Statul, unitatile sale administrativ-teritoriale, asociatiile si fundatiile nu sunt comercianti.

CONTRACTUL DE VÂNZARE-CUMPĂRARE COMERCIALĂ

1. Definiție

Contractul de vânzare-cumpărare comercială este acel contract prin care o parte (vânzătorul) se obligă să transmită dreptul de proprietate asupra unui bun către cealaltă parte (cumpărătorul), care se obligă să plătească o sumă de bani drept preţ.

2. Caracterele juridice

- bilateral (sinalagmatic) adică dă naștere la obligații în sarcina ambelor părți contractante;
- cu titlu oneros ambele părți urmăresc obținerea unor foloase patrimoniale;
- consensual se încheie prin simplul acord de voință al părților (art. 1296 C.civ.: vinderea este perfectă îndată ce părțile s-au învoit asupra lucrului și asupra prețului, deși lucrul încă nu se va fi predat și prețul nu se va fi numărat");
- numit;
- negociat;
- cu executare instantanee.

3. Condițiile de validitate ale contractului de vânzarecumpărare comercială (consimțământul, capacitatea, obiectul și cauza)

A. Consimțământul

= acordul de voință între două sau mai multe persoane care încheie un contract; se exprimă prin oferta făcută de una din părți și acceptarea acestei oferte de către cealaltă parte.

Este considerat a fi valabil exprimat numai dacă a fost dat în mod liber şi în deplină cunoştință de cauză; el nu trebuie să fie viciat nici în conținutul său intelectual (prin eroare şi dol) şi nici în libertatea exercițiului său (prin violență).

3. Condițiile de validitate ale contractului de vânzare-cumpărare comercială (consimțământul, capacitatea, obiectul și cauza)

B. Capacitatea părților

- "Pot cumpăra și vinde toți cei cărora nu le este oprit de lege". Deci, orice persoană care îndeplinește condițiile generale de capacitate poate să încheie un contract de vânzare-cumpărare comercială.
- Incapacități speciale privind încheierea contractului de vânzare-cumpărare comercială:
- interdicția încheierii contractului între soți;
- încheierea contractului între tutore și minorul aflat sub tutela sa (pe durata tutelei);
- interdicția cumpărării de către mandatari a bunurilor pe care au fost împuterniciți să le vândă (pentru a-i apăra pe cei care au încredințat mandatarilor anumite bunuri spre a fi vândute);
- interdicția de a cumpăra de către persoanele care administrează bunuri ale statului sau unităților administrativ-teritoriale.

3. Condițiile de validitate ale contractului de vânzare-cumpărare comercială (consimțământul, capacitatea, obiectul și cauza)

C. Obiectul contractului

= este prestația (acțiunea sau inacțiunea) la care părțile sau una dintre ele se obligă prin contract; prestația poate fi pozitivă (de a da sau de a face) și negativă (de a nu face).

Condiții:

- a) să fie determinat la data încheierii contractului sau să fie determinabil în viitor;
- b) să fie posibil din punct de vedere material (să existe), fizic, juridic (să poată fi vândut, adică să se afle în comerţ, în circuitul civil); nimeni nu se poate obliga la imposibil, iar imposbilitatea trebuie să fie absolută și de neînvins pentru oricine.
- c) să fie licit, raportat la ordinea publică (nu droguri, sclavi etc.).

3. Condițiile de validitate ale contractului de vânzare-cumpărare comercială (consimțământul, capacitatea, obiectul și cauza)

D. Cauza contractului

= este scopul în vederea căruia partenerii contractuali își dau consimțământul (trebuie să fie licită și morală).

4. Obligațiile părților

- A. Obligațiile vânzătorului
- a) obligația de a preda lucrul vândut
 - = punerea efectivă a bunului la dispoziția cumpărătorului, astfel încât acesta să poată să-și exercite toate prerogativele pe care i le conferă dreptul de proprietate.
- lucrul vândut trebuie predat la termenul convenit de către părțile contractante; daca nu, predarea se face imediat după realizarea acordului de voință;
- predarea se face la locul stabilit în contract; dacă nu, la locul unde vânzătorul își are sediul comercial;
- cheltuielile ocazionate de predarea lucrului vândut (cântărire, măsurare, numărare) sunt suportate de vânzător, iar cheltuielile de ridicare a lucrului (încărcare, descărcare, transport) sunt în sarcina cumpărătorului.
- b) garanția contra viciilor bunului
 - vânzătorul răspunde pentru viciile ascunse ale bunului dacă din cauza acestora, lucrul nu poate fi întrebuințat, sai întrebuințarea este atât de mult micșorată, încât se poate presupune că cumpărătorul nu ar fi dat prețul achitat dacă ar fi cunoscut viciile bunului;
 - viciile ascunse = sunt acele lipsuri calitative ale bunului care nu puteau fi descoperite la predare, folosind mijloace obișnuite de verificare.

4. Obligațiile părților

- B. Obligațiile cumpărătorului
- a) obligația de plată a prețului
- se plătește la data convenită în contract, dacă nu, în momentul predării lucrului de către vânzător;
- se plătește la locul determinat, dacă nu, la locul unde se predă bunul vândut
- b) obligația de a lua în primire bunul vândut;
- c) obligația de a suporta cheltuielile vânzării (ex. redactarea contractului)

5. Răspunderea pentru neexecutarea obligațiilor

- a) Răspunderea sub forma penalităților (părțile pot conveni ca partea care nu își va respecta obligația să plătească celeilalte părți o sumă de bani denumită penalitate);
- b) Răspunderea sub forma despăgubirilor (dacă datorită nerespectării obligațiilor a fost creat un prejuduciu, partea în culpă e obligată să plătească despăgubiri).

Contractul de leasing

1. Definitie

Leasingul este operaţiunea prin care o parte, denumită *locator*, se angajează, la indicaţia unei alte părţi, denumită *utilizator* să cumpere de la un terţ şi să confere folosinţa şi posesia unui bun mobil sau imobil, în scopul exploatării sale comerciale sau pentru consumul final.

2. Deosebiri ale leasingului faţă de alte contracte deosebirea faţă de închirierea obişnuită care nu include, prin esenţă, promisiunea de vânzare la sfârşitul contractului; se distinge faţă de vânzarea cu plata în rate a preţului, la care transferul dreptului de proprietate are loc în momentulu formării contractului;

- contractul de subînchiriere de material industrial nu poate fi confundat cu leasingul pentru că locatorul nu este proprietarul materialului;

 contractul de leasing se deosebeşte şi de contractul de renting, în care societatea de renting asigură şi întreţinerea materialului închiriat, în timp ce societatea de leasing nu are o asemenea obligaţie;

3. Mecanismul juridic al operaţiunii de leasing

- Locatorul, societate de leasing, cumpără echipamentul de care are nevoie utilizatorul, conform indicaţiilor acestuia, pentru a-i preda acest echipament în locaţiune (cumpărarea se face de la un furnizor, cu excepţia cazului în care societatea de leasing are şi calitatea de furnizor).
- Anumite contracte de leasing lasă utilizatorului atât libertatea alegerii echipamentului şi a furnizorului, cât şi deplina împuternicire de a negocia cu acesta caracteristicile tehnice ale echipamentului.
- Contractul prevede asumarea de către locator a unei promisiuni unilaterale de vânzare a echipamentului către utilizator.

3. Mecanismul juridic al operaţiunii de leasing

La expirarea duratei contractului, utilizatorul are opţiunea între:

- cumpărarea bunului la valoarea reziduală;
- reînnoirea locaţiunii pentru o nouă perioadă de timp;
- restituirea bunului către locator.

Bunul care constituie obiectul contractului trebuie să fie asigurat de către utilizator la o societate de asigurări aleasă de utilizator, cu acordul societății de leasing.

4. Obligaţiile părţilor

Societatea de leasing își asumă următoarele obligații:

- să asigure utilizatorului posibilitatea de a negocia cu furnizorul contractul de vânzarecumpărare a bunului care va fi utilizat (cu excepţia cazului în care furnizor al bunului este însuşi locatorul);
- să încheie cu furnizorul desemnat de utilizator un contract de vânzare-cumpărare a bunului;
- să predea utilizatorului bunul şi să confere utilizatorului toate drepturile asupra bunului pe care le-a dobândit prin contractul de vânzare-cumpărare, cu excepţia dreptului de dispoziţie;
- să confere utilizatorului un drept de folosinţă asupra bunului;
- să respecte, la expirarea duratei contractului de leasing, dreptul de opţiune al utilizatorului între cumpărarea bunului, restituirea acestuia sau prelungirea contractului de leasing;

4. Obligaţiile părţilor

Utilizatorul se obligă:

- să preia bunul la termenul stipulat în contractul de vânzare-cumpărare şi în contractul de leasing, asumându-şi răspunderea pentru verificarea tehnică a materialului;
- să nu subînchirieze bunul fără acordul locatorului;
- să efectueze plăţile cu titlu de redevenţă (în cuantumul stabilit şi la datele fixate în contractul de leasing);
- să suporte cheltuielile de întreţinere şi să plătească primele de asigurare în legătură cu bunul utilizat;
- să îşi asume toate riscurile în caz de distrugere sau avariere a bunului utilizat, prin fapta proprie sau a reprezentanţilor săi şi să continue plăţile până la achitarea integrală;

Pe toată durata contractului de leasing, locatorul este exonerat de orice răspundere față de terți pentru prejudiciile provocate de bunurile ce fac obiectul posesiei și folosinței utilizatorului.

CONTRACTUL DE MANDAT COMERCIAL

1. Definiţie

Contractul de mandat comercial este acel contract pin care o persoană (*mandatarul*) se obligă să încheie în numele şi pe seama unei alte persoane care i-a dat împuternicirea (*mandantul*) anumite acte juridice care pentru mandant sunt fapte de comerţ.

2. Caracteristicile mandatului comercial

- Contractul de mandat comercial este unul consensual, încheindu-se prin simplul acord de voință al părților. Poate fi dat în formă scrisă, verbală sau tacită. În practică el este exteriorizat printr-un înscris numit procură (sub semnătură privată sau sub forma unui înscris autentic).
- este un contract cu titlu oneros; deoarece afacerile comerciale nu sunt gratuite, se prezumă
 caracterul oneros al contractului de mandat, mandatarul fiind remunerat cu o sumă fixă sau cu un
 procent din cifra de afaceri. Chiar dacă părţile nu au prevăzut în contract plata sau modalităţile de
 plată, mandantul datorează o remuneraţie; dacă nu este prevăzută în contract, remuneraţia va fi
 stabilită de către instanţa de judecată;
- Negociat
- Numit
- Cu executare succesiva
- Sinalagmatic (bilateral)

3. Condițiile de validitate ale contractului de mandat comercial

a) Consimţământul părţilor

Fiind un contract consensual, simplul acord de vointă al părţilor este suficient pentru încheierea contractului.

Mandatul poate fi: expres sau tacit (când acceptarea mandatului rezultă din executarea lui).

b) Capacitatea părților

Mandantul trebuie să aibă capacitatea de a încheia el însuşi actele juridice care urmează a fi încheiate în numele său de către mandatar. Cum aceste acte sunt fapte de comerţ pentru mandant, rezultă că mandantul trebuie să aibă capacitate de exerciţiu deplină, ca un comerciant.

Mandatarul trebuie să aibă capacitate de exerciţiu deplină, deoarece trebuie să exprime un consimţământ valabil; el nu trebuie să fie comerciant.

3. Condiţiile de validitate ale contractului de mandat comercial

c) Obiectul contractului

Obiectul contractului de mandat comercial îl constituie "tratarea afacerilor comerciale" adică faptele de comerţ. Actele juridice cu caracter strict personal (testament) nu pot fi încheiate prin mandatar.

d) Cauza contractului

Trebuie să fie licită și morală.

4. Obligaţiile părţilor

a) Obligațiile mandatarului

- să execute mandatul (să încheie actele juridice cu care a fost împuternicit de mandant);
- trebuie să îşi îndeplinească obligaţiile cu bună credinţă şi diligenţa unui bun proprietar; el răspunde pentru toate stricăciunile bunurilor care îi sunt încredinţate spre păstrare cu ocazia mandatului;
- trebuie să aducă la cunoștința terțului cu care încheie actul împuternicirea în temeiul căreia acționează;
- are obligaţia să îl înştiinţeze pe mandant despre executarea mandatului;
- mandatarul are obligația să plătească dobânzi la sumele de bani cuvenite mandantului din momentul în care suma primită trebuia trimisă mandantului ori consemnată pe numele acestuia.

4. Obligaţiile părţilor

b) Obligațiile mandantului

- este obligat să pună la dispoziția mandatarului mijloacele necesare pentru executarea mandatului (informații, sume de bani necesare pentru cheltuieli etc.);
- are obligația să plătească mandatarului remunerația datorată pentru executarea mandatului;
- are obligația să restituie cheltuielile făcute de mandatar pentru executarea mandatului.

5. Privilegiul mandatarului

Mandatarul beneficiază de un privilegiu special (*drept de retenție*) "pentru tot ceea ce i se datorează din executarea mandatului său şi chiar pentru retribuţia sa". Deci, prin acest privilegiu i se garantează mandatarului plata sumelor de bani pe care le datorează mandantul cu titlu de retribuţie, cheltuieli făcute cu execuţia mandatului, despăgubiri pentru prejudiciul suferit cu ocazia îndeplinirii mandatului etc. Privilegiul se exercită asupra tuturor bunurilor mandantului pe care mandatarul le deţine pentru executarea mandatului; crenţele mandatarului garantate prin privilegiul special au prioritate faţă de orice alte creanţe împotriva mandantului. Pentru a exercita acest privilegiu, mandatarului trebuie să notifice mandantul asupra sumelor datorate, cu somaţia de a plăti în 5 zile, cu precizarea că va trece la vânzarea bunurilor.

6. Încetarea contractului de mandat comercial

- revocarea mandatului: expresă (printr-o declaraţie făcută în acest sens care trebuie comunicată terţilor care de bună-credinţă ar putea încheia acte juridice cu primul mandatar) şi tacită (desemnarea unui nou mandatar pentru executarea aceleiaşi operaţiuni semnifică tacit şi revocarea primului mandatar);
- renunţarea mandatarului la mandat;
- îndeplinirea termenului pentru care a fost încheiat contractul;
- moartea mandatarului (plata se face proporţional cu actele juridice încheiate până la acel moment) sau a mandantului;
- incapacitatea, interdicția sau falimentul uneia din părți.

Efectele contractelor

Contractele sunt incheiate cu scopul de a produce efecte juridice. Exista 2 principii care guverneaza efectele contractelor:

- principiul fortei obligatorii a contractului guverneaza efectele acestuia intre partile contractante;
- principiul relativitatii efectelor contractului se refera la efectele contractelor fata de tertele persoane, care nu au participat in calitate de parti la incheierea lor.

I. PRINCIPIUL FORTEI OBLIGATORII A CONTRACTULUI

"Conventiile legal facute au putere de lege intre partile contractante. » (art. 969 C. Civil)

Acest principiu a fost fundamentat pe teoria autonomiei de vointa, conform careia orice ingradire sau limitare a libertatii omului este si poate fi numai opera vointei sale. De aici rezulta urmatoarele consecinte :

- contractul are forta obligatorie pentru partile contractante;
- forta obligatorie este aceeasi si pentru instantele de judecata care au sarcina de a asigura executarea lor.

1. Forta obligatorie a contractului intre parti

 partile trebuie sa execute intocmai, una fata de cealalta, obligatiile la care s-au indatorat prin contract; executarea trebuie sa aiba loc la termenele si in conditiile stabilite;

b) contractul nu poate fi revocat prin vointa uneia din partile contractante

c) executarea cu buna-credinta a contractului

obligatia de loialitate = indatorirea partilor de a se informa reciproc, pe toata durata executarii contractului

Ex.: locatorul e obligat sa il informeze pe locator despre degradarile si defectiunile bunului inchiriat; fabricantul pe cumparator despre modul de functionare si pericolele ce pot rezulta din utilizarea bunului vandut; medicul pe pacient despre riscurile ce pot interveni dupa tratament sau interventie chirurgicala.

øbligatia de cooperare = indatorirea partilor de a facilita executarea contractului pentru a se asigura echilibrul prestatiilor. Fiecare parte trebuie sa se comporte in asa fel incat sa nu impuna celeilalte parti efectuarea unor cheltuieli inutile.

Ex.: transportatorul trebuie sa aleaga traseul cel mai putin oneros pentru clientul sau, instalatorul sa faca bransamentul cel mai scurt.

2. Forta obligatorie a contractului in raport cu instanta de judecata

Daca debitorul nu executa voluntar obligatiile, creditorul se poate adresa instantei de judecata. Judecatorul trebuie sa respecte contractul, putand acorda termene de gratie, suspendand masurile de executare silita daca debitorul este victima anumitor circumstante.

II. PRINCIPIUL RELATIVITATII EFECTELOR CONTRACTULUI

- = un contract valabil incheiat produce efecte numai intre partile contractante, in sensul ca el nu poate da nastere la drepturi si obligatii in favoarea/sarcina altor persoane.
- Parti contractante: persoane fizice/juridice care si-au dat consimtamantul la incheierea contractului.
- ♦ Tertii propriu-zisi: persoane complet straine de contract si care nu au nici o legatura cu partile contractante contractele nu produc efecte fata de ei.

Succesorii in drepturi ai partilor: acei terti fata de care contractele produc totusi efecte desi nu si-au dat consimtamantul la incheierea lor.

- Succesorii universali persoane ce dobandesc in intregime si nefractionat un patrimoniu (totalitatea drepturilor si obligatiilor patrimoniale ale unei persoane)
- Succesorii cu titlu universal persoane ce dobandesc o cota-parte, o fractiune dintr-un patrimoniu

Contractele produc efecte fata de ei, cu exceptia situatiei in care in contract se prevede expres ca acesta nu va produce astfel de efecte + contractele intuitu personae care inceteaza la moartea partii contractante.

Succesorii cu titlu particular – persoane care dobandesc de la o alta persoana unul sau mai multe bunuri determinate, privite in individualitatea lor si nicidecum ca elemente componente ale unui patrimoniu

Produc efecte contractele care se afla in stransa legatura cu bunul dobandit.

SOCIETĂŢILE COMERCIALE - ASPECTE GENERALE -

1. Definiţia societăţii comerciale

Societatea comercială poate fi definită ca o grupare de persoane constituită pe baza unui contract de societate şi beneficiind de personalitatea juridică, în care asociații se înțeleg să pună în comun anumite bunuri, pentru exercitarea unor fapte de comerţ, în scopul realizării şi împărţirii beneficiilor rezultate.

2. Elemente specifice ale contractului de societate care stă la baza societății comerciale

2.1. Aporturile asociaților

Sub aspect juridic, prin aport se înțelege obligația pe care și-o asumă fiecare asociat de a aduce în societate un anumit bun, o valoare patrimonială. În limita aportului, asociatul devine debitor al societății cu toate consecințele care decurg din această calitate.

Obiectul aportului îl poate constitui:

- aportul în numerar; are ca obiect o sumă de bani pe care asociatul se obligă să o transmită societății;
- aportul în *natura*; are ca obiect anumite bunuri, care pot fi bunuri mobile(clădiri, instalații), bunuri mobile corporale (materiale, mărfuri) sau incorporale (creanțe, fond de comerț);
- aportul în *industrie (know how)*, care constă în muncă sau activitatea pe care asociatul promite să o efectueze în societate, având în vedere competența și calificarea sa.

2. Elemente specifice ale contractului de societate care stă la baza societății comerciale

2.2. Capitalul social

Prin *capitalul social* al unei societăți comerciale se înțelege expresia valorică a totalității aporturilor asociaților care participă la constituirea societății. Capitalul social mai este denumit și capital nominal.

Capitalul social are o dublă semnificație: contabilă și juridică. El constituie gajul general al creditorilor societății. De aceea, este fix pe toată durata societății.

Capitalul subscris reprezintă valoarea totală a aporturilor pentru care asociații s-au obligat să contribuie la constituirea societății. Capitalul subscris coincide cu capitalul social.

Capitalul vărsat este valoarea totală a aporturilor efectuate și care au intrat în patrimoniul societății.

Capitalul social al societății este divizat în anumite fracțiuni, denumite diferit după forma juridică a societății : părți de interes, părți sociale, acțiuni.

2. Elemente specifice ale contractului de societate care stă la baza societății comerciale

2.3. Patrimoniul societății

Patrimoniul societății, în lumina dreptului civil, îl constituie totalitatea drepturilor și obligațiilor cu valoare economică aparținând societății.

Intre capitalul social și patrimoniul societății există anumite *deosebiri*. Astfel, în timp ce capitalul social este expresia valorică a aportului asociaților, patrimoniul societății este o universalitate juridică, în care sunt cuprinse toate drepturile și obligațiile, precum și bunurile societății.

2. Elemente specifice ale contractului de societate care stă la baza societății comerciale

2.4. Intenția asociaților de a colabora în desfășurarea activităților comerciale

Affectio societatis presupune intenţia de colaborare voluntară a asociaţilor, de a lucra în comun, suportând toate riscurile activităţii comerciale.

Participarea la activitatea societății trebuie să fie efectivă și interesată. Această participare este diferită, în funcție de forma juridică a societății.

2. Elemente specifice ale contractului de societate care stă la baza societății comerciale

2.5. Realizarea și împărțirea beneficiilor

- Potrivit legii, în contractul de societate trebuie să se prevadă "partea fiecărui asociat la beneficii și la pierderi" (art. 3) sau "modul de distribuire a beneficiilor" (art. 8).
- Toţi asociaţii trebuie să primească beneficii şi să participe la suportarea pierderilor. Cum este şi firesc, criteriul care este avut în vedere este contribuţia asociaţilor la formarea capitalului social al societăţii (dar se poate si altfel).

3. Formele societății comerciale (Legea 31/1990):

- a) societatea în nume colectiv este aceea societate ale cărei obligații sociale sunt garantate cu patrimoniul social și cu răspunderea nelimitată și solidară a tuturor asociaților;
- b) societatea în comandita simpla este societatea ale cărei obligații sociale sunt garantate cu patrimoniul social și cu răspunderea nelimitata și solidara a asociaților comanditați; asociații comanditari răspund numai până la concurenta aportului lor;
- c) societatea pe acţiuni este societatea al cărui capital social este împărţit în acţiuni, iar obligaţiile sociale sunt garantate cu patrimoniul social; acţionarii răspund numai în limita aportului lor;
- d) societatea în comandita pe acțiuni este societatea al cărui capital social este împărțit în acțiuni, iar obligațiile sociale sunt garantate cu patrimoniul social și cu răspunderea nelimitată și solidară a asociaților comanditati; asociații comanditati răspund numai până la concurenta aportului lor;
- e) societatea cu răspundere limitata este societatea ale cărui obligații sociale sunt garantate cu patrimoniul social; asociații răspund numai în limita aportului lor.

4.1. Societăți de persoane și societăți de capitaluri

- Societățile de persoane se constituie dintr-un număr mic de persoane, pe baza cunoașterii și încrederii reciproce a calităților personale ale asociaților. Fac parte din această categorie: societatea în nume colectiv și societatea în comandita simpla.
- Societățile de capitaluri se constituie dintr-un număr mare de asociați, impus de nevoile acoperirii capitalului social, fără să prezinte interes calitățile personale ale asociaților. Elementul esențial îl reprezintă cota de capital investita de asociat. Intră în această categorie: societatea pe acțiuni și societatea în comandita pe acțiuni.

Societatea cu răspundere limitată nu se încadrează în nici una din aceste categorii. Această formă de societate împrumută unele caractere, atât de la societățile de persoane, cât și de la societățile de capitaluri.

Ca și în cazul societăților de persoane, constituirea societății cu răspundere limitată se bazează pe încrederea și calitățile asociaților. Acest fapt reclamă limitarea numărului asociaților (minim 1 asociat - maximum 50 de asociați), precum și condiții restrictive privind transmiterea părților sociale. În ce privește răspunderea asociaților pentru obligațiile societății, asociații răspund numai în limita aportului lor, ca și în cazul societăților de capitaluri.

4.2. Societăți în care asociații au o răspundere nelimitată și societăți în care asociații au o răspundere limitată

- In societatea în nume colectiv, asociații răspund nelimitat și solidar pentru obligațiile societății.
- In societatea pe acțiuni și societatea cu răspundere limitată, asociații răspund până la concurenta aportului lor.
- In privinţa societăţii în comandita simplă sau pe acţiuni răspunderea asociaţilor este diferită: asociaţii
 comanditati răspund nelimitat şi solidar, iar asociaţii comanditari numai în limita aportului lor.

4.3. După structura capitalului social și modul de împărțire a acestuia

- Capitalul social se divide în părți de interes în cazul societății în nume colectiv si societății în comandita simplă,
- Capital social divizat in parti sociale societății cu răspundere limitată
- Capitalul social este împărţit în acţiuni în cazul societăţii pe acţiuni şi societăţii în comandita pe acţiuni.

4.4. Societăți cu capital românesc și societăți cu participare străină

- Societățile cu capital românesc sunt societățile în care asociații sunt cetățeni români ori persoane juridice de naționalitate română.
- Societățile cu capital străin sunt societățile care se constituie cu capital integral străin sau în asociere cu persoane fizice sau juridice romane.

PERSONALITATEA JURIDICA A SOCIETATII COMERCIALE

1. Atribute de identificare a societatii

a. Firma societatii

- Firma unei societati in nume colectiv trebuie sa cuprinda numele a
 cel putin unuia dintre asociati. Se are in vedere numele si
 prenumele asociatului sau numele si initiala prenumelui acestuia.
 In toate cazurile, numele ales ca firma trebuie sa fie insotit de
 mentiunea "societate in nume colectiv", scrisa in intregime.
- Firma unei societati in comandita simpla trebuie sa cuprinda tot numele a cel putin unuia dintre asociati, dar numai din randul asociatilor comanditati. Numele ales trebuie insotit de mentiunea "societate in comandita", scrisa in intregime.
- Firma unei societati pe actiuni sau in comandita pe actiuni se compune dintr-o denumire proprie, de natura a o deosebi de firma altor societati. Aceasta denumire trebuie insotita de mentiunea scrisa in intregime "societate pe actiuni" sau prescurtat "S.A." ori dupa caz, "societate in comandita pe actiuni".
- Firma societatii cu raspundere limitata se compune tot dintr-o denumire proprie, la care se poate adauga numele unuia sau a mai multor asociati, insotita de mentiunea scrisa in intregime "societate cu raspundere limitata" sau prescurtat "S.R.L.".

1. Atribute de identificare a societatii

b. Sediul societatii

Sediul societatii trebuie sa fie acolo unde va fi centrul de conducere a societatii, unde vor activa organele de deliberare si administrare ale societatii.

Determinarea sediului societatii prezinta interes practic sub mai multe aspecte :

- este unul dintre elementele in raport de care se stabileste nationalitatea societatii;
- este elementul principal care serveste la rezolvarea unor probleme procedurale; la sediul social se comunica societatii actele procedurale si in raport de sediul societatii se determina instanta competenta sa solutioneze litigiile in care societatea apare ca parata.

c. Nationalitatea societatii

Societatile comerciale cu sediul in Romania sunt persoane juridice romane

2. Vointa societatii comerciale

- Ca persoana juridica, societatea comerciala are o vointa de sine-statatoare, care nu se confunda cu vointele asociatilor.
- Vointele individuale ale asociatilor, prin manifestarea lor in adunarea generala, devin o vointa colectiva, care constituie vointa sociala, adica vointa societatii, ca persoana juridica. La baza formarii vointei sociale sta principiul majoritatii.

3. Capacitatea juridica a societatii

a. Capacitatea de folosinta

- Societatea comerciala are capacitate de folosinta, adica aptitudinea de a avea drepturi si obligatii.
- Capacitatea de folosinta se dobandeste din ziua inmatricularii in Registrul Comertului
- Specialitatea capacitatii de folosinta a societatii este determinata prin precizarea obiectului de activitate a societatii in contractul de societate.Deci, societatea poate incheia numai acele acte juridice (acte de comert) care servesc la realizarea obiectului societatii

b. Capacitatea de exercitiu

- Avand calitatea de persoana juridica, societatea comerciala beneficiaza si de capacitate de exercitiu; ea are aptitudinea de a-si exercita drepturile si de a-si asuma obligatii, incheind acte juridice.
- Societatea comerciala dobandeste capacitatea de exercitiu de la data constituirii sale, adica din ziua inmatricularii in Registrul Comertului, cu conditia sa fi fost desemnat administratorul care reprezinta societatea.

4. Patrimoniul societatii

Patrimoniul societatii este format din totalitatea drepturilor si obligatiilor cu caracter patrimonial care apartin societatii.

Operaţiunile de bancă şi de schimb valutar

Activitatea bancară în România se desfășoară prin Banca Națională a României și prin societățile bancare constituite ca societăți comerciale.

BNR - prerogative

- este organul unic de emisiune al statului;
- stabilește reglementări în domeniile: monetar, de credit, valutar și de plăți prin acte normative denumite regulamente, ordine, norme metodologice, norme, instrucțiuni și circulare;
- refinanțează societățile bancare și asigură lichidități sistemului bancar;
- supraveghează activitatea tuturor societăților bancare;
- promovează, reglementează și supraveghează activitățile de intermediare bancară;
- ţine în evidenţele sale contul curent al Trezoreriei statului, pe baza convenţiei cu Ministerul Finanţelor;
- acţionează ca agent al statului în aplicarea controlului valutar;
- stabileşte şi menţine rezervele înternaţionale la un nivel adecvat tranzacţiilor externe ale statului;
- efectuează tranzacții cu monede și lingouri de aur și alte metale prețioase, cu valută și alte tit luri emise de guverne străine ori instituții financiare interguvernamentale

BNR – principii de baza

- operaţiunile BNR sunt supuse legislaţiei comerciale;
- BNR este scutită de orice taxe pentru operaţiunile pe care le face;
- BNR nu poate participa direct ori indirect cu capital la nici o societate comercială sau regie autonomă (cu excepţia propriilor sale întreprinderi de imprimare a biletelor de bancă şi de batere a monedei metalice)
- BNR nu poate cumpăra alte proprietăți imobiliare decât acelea care îi sunt necesare pentru funcționarea sa și nevoile personalului.

Bancile comerciale

- societățile bancare sunt persoane juridice al căror principal obiect de activitate îl constituie atragerea de fonduri de la persoanele fizice şi juridice (depozite) precum şi acordarea de credite;
- BNR autorizează atât constituirea cât și funcționarea societăților bancare; structura organizatorică, conducerea și administrarea soc. Bancare se stabilesc prin statute proprii;
- societăților bancare li se interzic practicile monopoliste precum şi alte acte sau fapte de concurență neloială;
- în activitatea lor, soc. bancare se vor supune reglementărilor emise de BNR pentru aplicarea politicii monetare, de credit, valutare, de plăți, de asigurare a prudenței bancare și de supraveghere a soc. bancare;
- toate soc. bancare sunt obligate să deschidă conturi curente la BNR, să menţină rezerve minime obligatorii potrivit reglementărilor date de aceasta;
- participarea unei soc. bancare la o altă societate al cărei obiect de activitate nu are legătură cu activitatea bancară nu poate depăşi 20% din capitalul social al acelei societăţi.

Bancile comerciale – operatiuni efectuate

- a) operaţiuni pasive, de depozite la vedere şi la termen;
- b) operaţiuni active, de acordare de credite;
- c) operaţiuni accesorii: cumpărare, vânzare, custodie şi administrare de active monetare, operaţiuni de virament pe cont propriu sau în contul terţilor;
- d) operaţiuni conexe: operaţiuni valutare, cu metale preţioase, consulting bancar etc.

Bancile comerciale – operatiuni interzise

- a) angajarea în tranzacții cu bunuri mobile sau imobile (se exceptează tranzacțiile cu imobile necesare desfășurării activității soc. bancare și cele cu bunuri mobile și imobile în executarea creanțelor);
- b) achiziţionarea propriilor acţiuni (se exceptează răscumpărarea acţiunilor prorpii în vederea reducerii capitalului social, autorizată de BNR);
- c) acordarea de împrumuturi clienţilor, condiţionate de vânzarea sau cumpărarea acţiunilor băncii;
- d) primirea de depozite, titluri sau alte valori când soc. este încetare de plăţi.

Reprezintă modificări ale actului constitutiv:

- reducerea sau mărirea capitalului social, excluderea asociaţilor, fuziunea societăţilor;
- prelungirea duratei societăţii, schimbarea obiectului de activitate sau a formei societăţii, mutarea sediului, schimbarea denumirii;
- orice altă modificare: retragerea unui asociat, cesiunea părților sociale, scindarea, înființarea de filiale sau sucursale etc.

a) Reducerea capitalului social

Modalitățile prin care poate fi redus capitalul social sunt următoarele:

- micşorarea numărului de acţiuni sau de părţi sociale;
- reducerea valorii nominale a acţiunilor sau părţilor sociale;
- dobândirea de către societate a propriilor acţiuni, urmată de anularea acestora;
- scutirea totală sau parţială a asociaţilor de vărsămintele datorate.

b) Majorarea capitalului social - prin finanțare externă sau prin autofinanțare.

Sursa externă constă noile aporturi în numerar sau în natură. Ca efect al acestor aporturi, capitalul social se poate mări în două modalități:

- prin emisiunea de noi actiuni de o valoare nominală egală cu cele existente;
- prin majorarea valorii nominale a tuturor acțiunilor existente.

Sursa internă, de autofinanțare o constituie:

• încorporarea în capitalul social a rezervelor, a beneficiilor nedistribuite ca dividend.

- Fuziunea a două sau mai multe societăți se poate realiza în două modalități:
 - prin absorbirea unei societăţi de către o altă societate;
 - prin contopirea a două sau mai multe societăţi pentru a alcătui o societate nouă.

- Divizarea se poate realiza prin:
 - împărţirea întregului patrimoniu al societăţii care îşi încetează existenţa între două sau mai multe societăţi existente sau care iau astfel fiinţă;
 - prin desprinderea unei părţi din patrimoniul societăţii care îşi continuă existenţa şi transmiterea acestei părţi către una sau mai multe societăţi existente sau care iau astfel fiinţă.

- Excluderea unui asociat poate fi pronunţată fată de asociatul din societatea în nume colectiv, în comandită simplă sau cu răspundere limitată precum şi faţa de asociatul comanditar din societatea în comandită pe acţiuni care:
 - nu aduce aportul la care s-a obligat, deşi este pus în întârziere;
 - întrebuințează capitalul, bunurile societății în interes propriu;
 - face concurenţă neloială societăţii;
 - având dreptul de administrare, comite fraudă în dauna acesteia.

- Retragerea asociatului unei societăți în nume colectiv, în comandită simplă sau cu răspundere limitată are loc:
 - în cazurile prevăzute de actul constitutiv;
 - cu acordul tuturor asociaţilor;
 - pentru motive temeinice, în baza senţinţei tribunalului.

Dizolvarea şi lichidarea societăţilor comerciale

Cauzele de dizolvare:

- trecerea timpului stabilit pentru durata societății;
- imposibilitatea realizării obiectului societății sau realizarea acestuia;
- declararea nulităţii societăţii;
- hotărârea adunării generale;
- hotărârea tribunalului (la cererea oricărui asociat, pentru motive temeinice precum neînțelegerile grave dintre asociați ce împiedică funcționarea societății);
- deschiderea procedurii falimentului;
- micşorarea capitalului social sub minimul legal;
- reducerea numărului acţionarilor sub minimul legal.

Dizolvarea şi lichidarea societăţilor comerciale

Dizolvarea societății are ca efect deschiderea procedurii lichidării judiciare. Principalele operațiuni ale **lichidării** societății comerciale sunt urmatoarele:

- înlocuirea administratorilor cu lichidatorii;
- predarea gestiunii;
- terminarea operaţiunilor comerciale;
- stabilirea activului şi a pasivului;
- întocmirea şi executarea bilanţului final.

Dizolvarea și lichidarea societăților comerciale

...după terminarea lichidării, lichidatorii trebuie să ceară radierea societății din Registrul Comerţului, dar radierea se poate face şi din oficiu. Acest moment marcheză încetarea existenței societății comerciale.

1. Insolvenţa debitorului

Insolvenţa poate fi definită ca fiind acea stare a patrimoniului debitorului care se caracterizează prin insuficienţa fondurilor băneşti disponibile pentru plata datoriilor certe, lichide si exigibile.

Potrivit legislatiei aplicabile, insolventa este de două feluri:

- - insolvenţă vădită (atunci când debitorul, după 90 de zile de la scadenţă, nu a plătit datoria sa faţă de creditor);
- insolvenţa iminentă (atunci când se dovedeşte că debitorul nu va putea plăti la scadenţă datoriile exigibile angajate, cu fondurile băneşti disponibile la data scadenţei).

- 2. Scopul legii este instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului aflat în insolvenţă.
- A. Procedura reorganizării judiciare constă în anumite reguli privind organizarea activității debitorului pe baze noi, în vederea redresării economico-financiare și asigurării mijloacelor bănești pentru plata datoriilor față pe care acesta le are fată de creditori
- B. Procedura falimentului constă în anumite reguli prin care se reglementează executarea silită a bunurilor din patrimoniul debitorului, în vederea plății datoriilor față de creditori.

3. PARTICIPANȚII LA PROCEDURA INSOLVENȚEI

Organele care aplică procedura sunt:

- instanţele judecătoreşti;
- judecătorul-sindic;
- administratorul judiciar/lichidatorul;
- adunarea creditorilor. Adunarea creditorilor cuprinde toţi creditorii care au anumite creanţe faţă de debitor.
- comitetul creditorilor. 3-5 dintre creditorii cu creanțele garantate, bugetare şi chirografare cele mai mari, prin valoare.
- administratorul special.

Procedura insolventei

4. Efectele deschiderii procedurii

- Ridicarea dreptului debitorului de a-şi administra averea;
- Suspendarea acţiunilor judiciare şi extrajudiciare pentru realizarea creanţelor asupra debitorului sau a bunurilor sale
- Suspendarea curgerii dobânzilor, majorărilor și penalităților;
- Suspendarea tranzacţionării pe pieţele reglementate a acţiunilor emise de debitor

Procedura insolventei

5. ÎNCHIDEREA PROCEDURII INSOLVENȚEI

a) Cazurile de închidere a procedurii:

• Închiderea procedurii reorganizării judiciare.

Procedura reorganizării judiciare, fie prin reorganizarea activității, fie prin lichidarea unor bunuri din averea debitorului, realizată pe bază de plan va fi închisă, dacă au fost îndeplinite toate obligațiile de plată asumate prin planul confirmat.

• Închiderea procedurii falimentului

Procedura falimentului va fi închisă după aprobarea de către judecătorul-sindic a raportului final şi după ce toate fondurile şi bunurile din averea debitorului au fost distribuite, iar fondurile nereclamate au fost depuse la bancă.

b) Consecințele închiderii procedurii

- Descărcarea judecătorului-sindic de îndatoririle și responsabilitățile sale.
- Descărcarea debitorului de obligațiile anterioare

Contractul individual de munca

Definitie

Contractul individual de muncă este contractul in temeiul căruia o persoană fizică, denumită *salariat*, se obligă să presteze muncă pentru si sub autoritatea unui *angajator*, persoană fizică sau juridică, in schimbul unei remuneratii denumite salariu.

Caractere juridice

- contractul individual de muncă este *sinalagmatic*, intrucat dă nastere la drepturi si obligatii reciproce intre părti.
- contractul individual de muncă este consensual, pentru că se incheie prin simplul acord de vointă intre părti;
- contractul individual de muncă este *oneros*, deoarece părtile realizează reciproc o contraprestatie in schimbul aceleia pe care s-a obligat să o efectueze in favoarea celuilalt.
- contractul individual de muncă este cu executare succesivă, ceea ce inseamnă că executarea lui se realizează in timp.
- contractul individual de muncă este *un contract numit,* deoarece este reglementat amănuntit prin normele dreptului muncii.
- contract negociat

Condiţii de validitate

Condițiile de fond

1. Capacitatea legală a părților

- a) Angajatul poate fi doar o persoană fizică. Atunci când pe poziția celui care prestează munca s e află o persoană juridică, contractul încheiat nu este un contract de muncă ci un contract civil sau comercial, cel mai probabil un contract de prestări servicii.
- persoana fizică dobândește capacitatea de muncă la împlinirea vârstei de 16 ani;
- persoana fizică poate încheia un contract de muncă în calitate de salariat şi la împlinirea vârstei de 15 ani, cu acordul părinţilor sau al reprezentanţilor legali, pentru activităţi potrivite pentru dezvoltarea fizică, aptitudinile şi cunoştinţele sale, dacă astfel nu îi sunt periclitate sănătatea, dezvoltarea şi pregătirea profesională.
- incadrarea în muncă în locuri de muncă grele, vătămătoare sau periculoase se poate face după împlinirea vârstei de 18 ani; aceste locuri de muncă se stabilesc prin Hotărâre a Guvernului. Este interzisă încadrarea în muncă a persoanelor sub 15 ani şi a persoanelor puse sub interdicție judecătorească.
- b) Angajator poate fi atât o persoană fizică cât și o persoană juridică.
- Persoana juridică poate încheia contract individual de muncă, în calitate de angajator, din momentul dobândirii personalității juridice.
 - Persoana fizică poate încheia contracte individuale de muncă, în calitate de angajator, din momentul dobândirii capacității de exercițiu.

Condiţii de validitate

2. Consimţământul părţilor

• Contractul este valabil încheiat prin manifestarea expresă a consimţământului părţilor. Cerinţa redactării unui înscris este o condiţie de probaţiune şi nu una de validitate. Consimţământul părţilor trebuie să provină de la o persoană cu discernământ, să fie exprimat cu intenţia de a produce efecte juridice, să fie exteriorizat, să fie liber exprimat şi neviciat prin eroare, dol, violenţă sau, în ipoteza salariatului minor, prin leziune.

3. Obiectul contractului

- Obiectul convenţiilor este acela la care părţile se obligă iar în situaţia contractului individual de muncă este reprezentat de salariul plătit de patron şi
 munca prestată de angajat.
- Pentru a fi valabil încheiat un contract, obiectul său trebuie să fie determinat, licit şi moral. În acest sens, art. 15 din Codul muncii prevede că este interzisă sub sancţiunea nulităţii absolute încheierea unui contract individual de muncă în scopul prestării unei munci sau unei activităţi ilicite sau ilegale. Pe de altă parte, plata sumei de bani pe care o primeşte angajatul este obligatorie, nu trebuie să aibă un caracter ocazional, precar sau să se dea cu titlu de recompensă.

4. Cauza contractului

Cauza contractului reprezintă scopul urmărit de părți la încheierea lui (morala, licita).

Condiţii de validitate

Conditii de forma.

- Contractul individual de muncă se incheie in baza consimtămantului părtilor, in formă scrisă, in limba romană.
- Obligatia de incheiere a contractului individual de muncă in formă scrisă revine angajatorului, iar aceasta trebuie să fie anterioară inceperii raporturilor de muncă.
- Forma scrisă a contractului reprezenta o cerintă ad probationem si nu ad validitatem.
- Nerespectarea obligației de incheiere a contractului de muncă in formă scrisă plasează raportul de muncă dintre angajator și salariat pe teritoriul muncii nedeclarate (a muncii fără forme legale, a muncii la "negru").

Drepturile si obligatiile salariatului

a) Drepturi:

- a) dreptul la salarizare pentru munca depusă;
- b) dreptul la repaus zilnic si săptămanal;
- c) dreptul la concediu de odihnă anual;
- d) dreptul la egalitate de sanse si de tratament;
- e) dreptul la demnitate in muncă;
- f) dreptul la securitate si sănătate in muncă;
- g) dreptul la acces la formarea profesională;
- h) dreptul la informare si consultare;
- i) dreptul de a lua parte la determinarea si ameliorarea conditiilor de muncă si a mediului de muncă;
- j) dreptul la protectie in caz de concediere;
- k) dreptul la negociere colectivă si individuală;
- I) dreptul de a participa la actiuni colective;
- m) dreptul de a constitui sau de a adera la un sindicat;
- n) alte drepturi prevăzute de lege sau de contractele colective de muncă aplicabile.

Drepturile si obligatiile salariatului

b) Obligatii:

- a) obligatia de a realiza norma de muncă sau, după caz, de a indeplini atributiile ce ii revin conform fisei postului;
- b) obligatia de a respecta disciplina muncii;
- c) obligatia de a respecta prevederile cuprinse in regulamentul intern, in contractul colectiv de muncă aplicabil, precum si in contractul individual de muncă;
- d) obligatia de fidelitate fată de angajator in executarea atributiilor de serviciu;
- e) obligatia de a respecta măsurile de securitate si sănătate a muncii in unitate;
- f) obligatia de a respecta secretul de serviciu;
- g) alte obligatii prevăzute de lege sau de contractele colective de muncă aplicabile.

Drepturile si obligatiile angajatorului.

a) Drepturi:

- a) să stabilească organizarea si functionarea unitătii;
- b) să stabilească atributiile corespunzătoare fiecărui salariat, in conditiile legii;
- c) să dea dispozitii cu caracter obligatoriu pentru salariat, sub rezerva legalitătii lor;
- d) să exercite controlul asupra modului de indeplinire a sarcinilor de serviciu;
- e) să constate săvarsirea abaterilor disciplinare si să aplice sanctiunile corespunzătoare, potrivit legii, contractului colectiv de muncă aplicabil si regulamentului intern;
- f) să stabilească obiectivele de performantă individuală, precum si criteriile de evaluare a realizării acestora.

Drepturile si obligatiile angajatorului

b) Obligatii:

- a) să informeze salariatii asupra conditiilor de muncă si asupra elementelor care privesc desfăsurarea relatiilor de muncă;
- b) să asigure permanent conditiile tehnice si organizatorice avute in vedere la elaborarea normelor de muncă si conditiile corespunzătoare de muncă;
- c) să acorde salariatilor toate drepturile ce decurg din lege, din contractul colectiv de muncă aplicabil si din contractele individuale de muncă;
- d) să comunice periodic salariatilor situatia economică si financiară a unitătii, cu exceptia informatiilor sensibile sau secrete, care, prin divulgare, sunt de natură să prejudicieze activitatea unitătii. Periodicitatea comunicărilor se stabileste prin negociere in contractul colectiv de muncă aplicabil;
- e) să se consulte cu sindicatul sau, după caz, cu reprezentantii salariatilor in privinta deciziilor susceptibile să afecteze substantial drepturile si interesele acestora;
- f) să retină si să vireze contributiile si impozitele datorate de salariati, in conditiile legii;
- g) să infiinteze registrul general de evidentă a salariatilor si să opereze inregistrările prevăzute de lege;
- h) să elibereze, la cerere, toate documentele care atestă calitatea de salariat a solicitantului;
- i) să asigure confidentialitatea datelor cu caracter personal ale salariatilor.

Acte necesare la incheierea contractului individual de muncă

- cartea de identitate, act prin care se face dovada cetăteniei romane, a domiciliului, precum si a codului numeric personal (CNP).
- certificatul medical. O persoană poate fi angajată in muncă numai in baza unui certificat medical, care constată faptul că cel in cauză este apt pentru prestarea acelei munci.
- actele originale referitoare la studiile si calificările cerute pentru ocuparea functiei sau executarea meseriei respective.
- autorizatia de muncă, dovada de sedere permanentă pe teritoriul Romaniei, certificatul de căsătorie si pasaportul, in cazul cetătenilor străini.

Perioada de probă

- de cel mult 90 de zile calendaristice pentru functiile de executie;
- de cel mult 120 de zile calendaristice pentru functiile de conducere;
- verificarea aptitudinilor profesionale la incadrarea persoanelor cu handicap se realizează exclusiv prin modalitatea perioadei de probă de maximum 30 de zile calendaristice

Perioada in care se pot face angajări succesive de probă ale mai multor persoane pentru acelasi post este de maximum 12 luni.

Registrul general de evidentă a salariatilor (REVISAL)

- elementele de identificare a tuturor salariatilor: numele, prenumele, codul numeric personal CNP, cetătenia si tara de provenientă Uniunea Europeană UE, non-UE, Spatiul Economic European SEE;
- data angajării;
- perioada detasării si denumirea angajatorului la care se face detasarea;
- functia/ocupatia conform specificatiei Clasificării Ocupatiilor din Romania (COR) sau altor acte normative;
- tipul contractului individual de muncă;
- durata normală a timpului de muncă si repartizarea acestuia;
- salariul, sporurile si cuantumul acestora;
- perioada si cauzele de suspendare a contractului individual de muncă, cu exceptia cazurilor de suspendare in baza certificatelor medicale;
- data incetării contractului individual de muncă.